

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

BOZKURT, ÇATALZEYTİN, AYANCIK, ŞENPAZAR, AZDAVAY İLÇELERİ

SEL FELAKETİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Türk Tabipleri Birliği olarak öncelikle Türkiye'nin birçok yerinde ortaya çıkan ve doğanın, bireylerin, toplumun ve geçim araçlarının zarar gördüğü yangın ve sellerde yaşamını yitirenlerimizin yakınlarına başsağlığı ve sabır; yaralananlarımıza da acil şifalar diliyoruz. Değerlendirme Raporu 17-19 Ağustos 2021 tarihleri arasında sel alanına giden Türk Tabipleri Birliği (TTB) heyeti tarafından hazırlanmıştır.

Sel felaketinden etkilenen bölge ziyaretlerini TTB Merkez Konseyi, TTB Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri (ODSH) Kolu, Kastamonu-Çankırı Tabip Odası ve Sinop Tabip Odası'ndan oluşan heyet ile gerçekleştirmiştir. Heyet, 17 Ağustos 2021 tarihinde Kastamonu Bozkurt ilçesi ziyaretinden sonra selden en fazla zarar gören ikinci yerleşim olan Kastamonu Çatalzeytin ve Sinop Ayancık ilçelerini ziyaret etmiştir. Ayrıca Şenpazar ve Azdavay ilçelerine 18 Ağustos 2021 günü ziyaretlerini gerçekleştirmiştir. Heyet, sel felaketinden etkilenen bölgelerde hastane yöneticileri ve hekim/sağlık çalışanlarıyla, toplum sağlığı merkezi ve aile sağlığı merkezi hekim/sağlık çalışanlarıyla, belediyelerle, yerel yöneticilerle, sivil toplum örgütleriyle ve sendikalarla görüşmeler yapmıştır.

TTB Kastamonu İli Bozkurt İlçesi

Sel Felaketi Değerlendirme Raporu

11 Ağustos 2021 günü Kastamonu'nun Bozkurt ilçesi, bütün Batı Karadeniz bölgesinde etkili olan şiddetli yağmura bağlı olarak bir sel felaketi yaşamıştır. TTB Merkez Konseyi, TTB ODSH Kolu ve Kastamonu-Çankırı Tabip Odası'ndan oluşan heyet olarak devam eden yoğun yağış nedeniyle bölgeye 16 Ağustos 2021 tarihinde ulaşılabilmiş ve 17 Ağustos sabahı Bozkurt ilçesinde incelemelere başlanabilmiştir.

Bozkurt ilçesi, Ezine Çayı'nın içinden geçtiği vadinin tabanında bulunmaktadır. Yerleşimin büyük bölümü çayın doğal sel yatağında olup, bunların tamamına yakın 4-5 katlı, bazıları daha yüksek binalardan oluşmaktadır. Çaya yakın komşulukta yerleşimli bir binanın, on katın üzerinde olduğu göze çarpmaktadır. Sel, dere yatağına

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

komşu olan çok katlı binalarda ağır hasar yaratmış, bazı binaları ise tamamen yıkmıştır. Tamamen yıkılan çok katlı bir binada, ilk belirlemelere göre 9 kişinin hayatını kaybettiği bildirilmiştir. Selin yatay yayılımı ile beraber, çok katlı binaların zemin katlarındaki dükkanlar ağır hasar görmüş, can ve mal kaybı oluşmuştur. Bozkurt ilçesindeki selde, araçlarını kurtarmaya çalışırken sele kapılarak hayatını kaybeden bireylerin varlığına ilişkin tanıklıkların fazlalığı dikkat çekmektedir. Araçlarıyla birlikte selde hayatını kaybedenlerin gerçek sayısı tam olarak verilememekle beraber, bildirimler ve medyada paylaşılan görüntülere dayanarak 10'un üzerinde olduğu belirtilmektedir. Her sel için olduğu gibi burada da hayatlarını kaybedenlerin sayısı, sel güzergahında denize kadar olan bütün alanın incelenmesi ve bildirilen kayıpların tamamının akıbetleri belli olduktan sonra kesinleştirilebilir.

Şiddetli yağmurun etkisiyle vadinin üst noktalarından başlayan selin, Ezine Çayı'nı oluşturan kollar boyunca, geçtiği güzergahta bulunan çok sayıda büyük ağacı kökünden söktüğü, bu nedenle Bozkurt ilçesine ulaştığında büyük bir kileye ve debiye ulaştığı bilgisi verilmiştir. Büyük ağaçların Bozkurt merkezdeki köprüde oluşturduğu blokajın, selin dere yatağının her iki yanına doğru genişlemesine, geriden gelmekte olan su kitlesinin birikmesine ve su seviyesinin çok kısa bir süre içinde hızla yükselmesine yol açtığı bilgisi alınmıştır. Bu nedenle selin akış yönünde bulunmayan binalar, yerleşim kotuna göre yaklaşık olarak 2-3 metre arasında değişen yükseklikte bir sel ile karşı karşıya kalmışlardır. Selin getirdiği ağaç ve diğer birikintiler, selin sürüklediği çok sayıda arabayla beraber yolları bloke etmiş, aynı zamanda binaların zemin katlarını doldurmuştur. Ezine Çayı'nı oluşturan derelerin vadinin üst kısımlarında birleştii bir noktada kurulu olan HES'in borularının bütün olarak kaldığı görülmüştür. Yağış ve sel sularının şiddetine ilişkin HES'in daha yukarıda bulunan kısımlarının ne ölçüde bir etkide bulunduğunu görmeye ulaşım olanakları elvermemiş, inceleme mümkün olmamıştır. Buna karşılık, Ezine Çayı ile birleşen küçük derelerin, eski yataklarıyla orantısız ölçüde geniş bir sel yatağı oluşturduğu, yatak boyunca belirli bir yüksekliğe kadar ağaç örtüsünün azaldığı ve yer yer kelleşmeler olduğu; Ezine Çayı'nın buradan sonraki bölümünde de aynı yatak genişlemesinin devam ettiği gözlenmiştir.

İlçenin çarşı merkezinde bulunan bütün işyerleri zemin katlardadır ve tavan seviyesine kadar yükselen selin debisine kapılarak hayatını kaybeden işyeri sahiplerinin olduğu bilgisi verilmiştir. İşyerlerinden daha erken çıkabilen veya o esnada dışarıda bulunanların bir kısmının ise araçlarını selden kurtarmaya çalışırken sele kapılarak ya da aracıyla birlikte sürüklenerek yaşamını yitirdiği belirtilmiştir.

Şiddetli yağış sürerken selin öğlen saatlerinde meydana geldiği bildirilmektedir. Olaydan kısa süre önce emniyet ve belediye araçlarından halka olası bir sel beklendiği

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

ve araçlarını yüksek yerlere çekmeleri gerektiği yönünde anonsların yapıldığı bilgisi tarafımıza iletilmiştir. Yerel yöneticilerle yapılan görüşmede, kendilerine Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından olaydan yaklaşık 10-12 saat evvel, olası bir sel ve su baskını riskinin arttığına ilişkin uyarı içeren cep telefonu mesajı gönderildiği belirtilmiştir. Söz konusu mesajda, “...bir önceki gün 24 saatte Bozkurt'ta metrekareye 118 kg yağış düştüğü ve bu yağışın toprağın suya doymasına sebep olduğu, bölgede yağışların 11 ve 12 Ağustos 2021 tarihlerinde de devam edeceği ve yer yer 12 saatte metrekareye 100 kg'ın üzerinde olacak şekilde aşırı yağış düşmesinin beklendiği, sel, su baskını, toprak kayması ve ulaşımda aksamalara karşı dikkatli ve tedbirli olunması gerektiği...”nin vurgulandığı belirtilmiştir. Halka yapılan anonsların sokakları boşaltılması ve selin olası zararının azaltılmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Çok sayıda dere ve sel yatağına kurulu irili ufaklı yerleşimi barındıran Karadeniz bölgesinde, toplum ve yerel yönetimlerin sel olgularına yabancı olmadığı düşünülebilir. Ancak bu defa yağışın Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından belirtilenin 3-4 katı olarak gerçekleşmesi nedeniyle, selin ve su baskınının evvelce deneyimlenen örneklere göre hiç beklenmeyen bir şiddet ve yaygınlıkta gerçekleştiği ifade edilmiştir. Yaşanan olayın yarattığı travmanın izleri, bölge halkının yaşadığı psikolojik travmanın büyüklüğüne işaret etmektedir ve yerel yöneticilerin de bu travmadan muaf olmadıkları unutulmamalıdır. Uzun süreli psikolojik destek ve rehabilitasyon planlamasının gerekli olduğu açıktır.

Bozkurt ilçesinde incelemelerde bulunduğumuz selin 6. gününde, sel olgusuna yönelik müdahale yönünden 4. evrede bulunulduğu yani akut olayın yerini kurumların olağan işlevlerine dönme sürecine bırakmakta olduğu gözlenmiştir. Yaz aylarında 10 bin civarına kadar artan nüfusun diğer zamanlarda 4500-5000 civarında olduğu belirtilmiştir. Belediyeden verilen bilgiye göre ilçeden 750 ile 1000 civarında insanın ayrıldığı; 600'e yakın kişinin Kastamonu'daki Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait yurtlara yerleştirildiği öğrenilmiştir (Afet ve Acil Durum Yönetimi [AFAD] Başkanlığı tarafından yapılan 24.08.2021 tarihindeki açıklamaya göre; Kastamonu'da acil barınma ihtiyacının karşılanması için öğrenci yurtlarına 646 afettede yerleştirilmiştir. Ankara ilinden Kastamonu'ya sevk edilen 24 adet WC konteyneri, 4 yaşam konteyneri bölgeye ulaşmıştır. Kastamonu'daki olası barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere; 660 çadır, 5 genel maksat çadırı, bölgeye sevk edilmiş, toplamda 509 çadır kurulmuştur). Bunun dışında kalanların bir kısmının yakın ilçelerdeki, Kastamonu merkezdeki yakınlarının yanında kaldığı; az bir bölümünün ise başka kentlerdeki akrabalarına gittikleri ifade edilmiştir.

İlçedeki binaların tamamına yakınının; özellikle görece yeni olan çok katlı binaların, dere yatağında bulunduğu gözlenmiştir. İlçe nüfusunun tamamının selden etkilenmiş

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

olduğu görülmektedir. Bütünlüğü bozulmamış görünen binalar da dahil olmak üzere sel yatağında bulunan binaların tamamına yakını, yerleşimin dere yatağı düzeyine göre konumuna bağlı olarak, 2 ila 5-6 metre yüksekliğe ulaşan selden gözle görünür ölçüde etkilenmiş; zemin kat ve bodrumların tamamına yakını, birinci katların önemli bir bölümü oturulamaz hale gelmiştir. Çok sayıda ev eşyası, araba, işyeri ve malzemeleri ya sele kapılarak tamamen kaybedilmiş ya da onarılamayacak düzeyde zarar görmüştür.

Belediye başkanının verdiği bilgilere göre kesin olmamakla beraber en az 60 yurttaşın hayatını kaybettiği ve bunların 7 tanesinin kimliğinin belirlenemediği; 108 kişinin ise halen kayıp olduğu belirtilmiştir. Devlet hastanesinde alınan bilgilere göre ise yaşamını yitiren yurttaşların sayısının 62 olduğu, bunlardan 49 tanesinin kimliklerinin belirlendiği ve yakınları tarafından defin edildikleri belirtilmiştir (AFAD tarafından yapılan 24.08.2021 tarihindeki açıklamaya göre; yaşanan sel nedeniyle 82 vatandaşımız -71 Kastamonu, 10 Sinop, 1 Bartın- hayatını kaybetmiştir). Devlet Hastanesi'nin morgunun yetersiz kalması ve bir geçici morg kurulamaması nedeniyle cenazelerin bir kısmının İnebolu'ya gönderildikleri belirtilmiştir.

Bozkurt ilçesinde 3 aile hekiminden oluşan bir tane aile sağlığı merkezi (ASM) ile bir toplum sağlığı merkezi (TSM) bulunduğu bildirilmiştir. ASM ve TSM binaları selden zarar görmediği belirtilmiştir. Buna karşılık yeni yapılmakta olan ve henüz taşınma işlemi tamamlanmamış olan devlet hastanesi binası selden etkilenmiş, zemin kat, bodrum ve birinci katlarını su basmış, tıbbi cihaz ve malzemeler zarar görmüştür. Bunun üzerine eski devlet hastanesi binası tekrar kullanıma açılmış, aynı zamanda dere yatağının batı yakasında sel yatağından yüksekte bir noktaya sağlık hizmetlerini sürdürmek üzere seyyar sağlık merkezi oluşturulmuş ancak ağırlıklı sağlık hizmeti eski devlet hastanesinde verilmektedir.

TTB heyeti ilçe devlet hastanesi, ASM ve TSM hekim/sağlık çalışanlarıyla da görüşmüş; zor şartlarda verdikleri hizmet için teşekkür edilerek yaşadıkları sorunlar, tespit ve talepleri de alınmaya çalışılmıştır. Edinilen bilgilere göre:

- İlçede görevli olan ve selden etkilendiği değerlendirilen sağlık personeline 10 gün idari izin verilmiş, yerlerine geçici görevlendirmeler yapılmıştır. Bunların bir bölümünün ilçeye gelerek çalışmaya başladığı; ASM'lere de görevlendirilenlerin henüz başlamadığı belirtilmiştir¹.
- ASM'ler, devlet hastanesi binaları ve kayıtlar zarar görmediği için sağlık hizmetlerinde önemli bir aksama beklenmediği ifade edilmiş; ilk gün ve

¹ ASM'de görevlendirilen hekimlerin, takip eden gün göreve başladıkları öğrenilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

akşamı devlet hastanesinde 800'ün üzerinde poliklinik yapıldığı bilgisi verilmiştir. Görüşme yapıldığı gün itibarıyla ASM'lerin hastalarıyla TSM hekimlerinin ilgilendiği ancak poliklinik yapılmadığı, hasta olanların devlet hastanesine yönlendirildikleri belirtilmiştir.

- Kronik hasta ve ilaç kullananların ilaçlarının temininde sorun bulunmadığı; Türk Eczacıları Birliği'nin ilçeye çok miktarda ilaç temin ederek seyyar eczane açtığı ve reçete ile ilaç verilmesine kısa sürede başlandığı belirtilmiştir.

- Çocuk aşılarının sel dolayısıyla aksadığı ancak bunun kısa sürede normale dönmesinin beklendiği belirtilmiştir.

- İlk iki gün zarfında 320 hasta hava yoluyla olmak üzere, toplam 800 kadar hastanın İnebolu'ya sevk edildiği belirtilmiştir. Ulusal Medikal Kurtarma Ekibinin ağır hastaları doğrudan sevk ettiği bilgileri verilmiştir.

- 35 hafta ve üzeri gebelerin, bir kısmı ilk dönemde hava yoluyla olmak üzere, İnebolu Devlet Hastanesine sevk edildiği belirtilmiştir.

- İlk günlerde sağlık çalışanlarının esas olarak kurulan sahra hastanesinde çalıştığı, ilk gün hemen hiç hasta gelmediği, sonrasında günde 100-150 acil poliklinik yapıldığı ancak ağır hasta müracaatı olmadığı öğrenilmiştir. Yaklaşık 360 civarında çoğunda üst ekstremit ve el kırıkları, 4 veya 5 klavikula kırığı ile travma hastasının geldiği; 3. günden sonra gastroenterit olgularının görüldüğü bildirilmiştir. Yardım ekiplerinde daha fazla olma üzere çok sayıda ayağa çivi batması; yağış durduktan sonraki günlerde daha az sayıda olmakla beraber çıyan sokması gibi yakınmalarla müracaatların olduğu ve bu olguların ayaktan tedavi edilerek taburcu edildikleri belirtilmiştir.

- Kastamonu Tabip Odası yönetimi ve üyeleri, olayın 2. günü bir seyyar röntgen cihazı ile birlikte bölgeye gitmiş ve ilçedeki sağlık ekibine, sağlık hizmetlerinin sürdürülmesinde katkı sunmuşlardır.

- PCR testlerinin mevcut olduğu ve gerekli hallerde uygulandıkları ancak "tarama" tarzında bir uygulama yapılmadığı, gün itibarıyla 14 PCR pozitifliği olduğu belirtilmiştir.

- İkinci günden itibaren, özellikle çocuk yaş grubunda hafif ateş (37 °C civarında), ÜSYE ve hafif gastroenterit tablosunu sıkça görülmeye başlandığı belirtilmiştir. Bölge halkının COVID-19 bağışıklamasının %70 civarında olduğu öğrenilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

18 aydan beri farklılaşan varyantlarla devam etmekte olan COVID-19 pandemisinin, sel felaketinin yarattığı olumsuz zeminde görece kolay yayılabileceğine ilişkin kaygılarımız ve önlemler konusunda kararlı davranılması, toplumun uyarılması ve bilgilendirilmesinin önemi; bölgedeki meslektaşlarımız ve sağlık çalışanları başta olmak üzere belediye başkanı ile de paylaşılmıştır.

Bölgede ilk gün elektriklerin kesildiği ancak aynı günün akşamında jeneratör desteğiyle elektrik sağlandığı belirtilmektedir. Ziyaretimiz esnasında (6. Gün) elektriklerin ilçe genelinde sağlandığı gözlenmiştir. Belediye, ilçenin yarıya yakın kesiminde kanalizasyonun zarar gördüğünü ve onarımının sürdüğünü belirtmiştir. Şebeke suyunun altyapısının zarar gördüğü yerler haricinde kısmen ve aralıklı olarak verildiği ancak bu suyun içilmemesi için yurttaşların uyarıldığı bilgisi yerel yöneticiler tarafından verilmiştir (AFAD'ın 24.08.2021 tarihindeki verilerine göre Kastamonu Devrekani'de terfi merkezi su altında kaldığından geçici olarak kaynaktan su verilmektedir). Sağlık Bakanlığı ekiplerince içme suyundan örnekler alınmaya başlandığı ve çevre sağlığı yönünden vektör kontrolü için sinek ve kemirgenlere yönelik ilaçlama yapılmasının planlandığı bilgisi de verilmiştir. İlçede farklı yerlerde konumlandırılmış, yardım kuruluşlarınca temin edilen seyyar tuvaletlerin bulunduğu ve kullanıldığı gözlenmiş; mevcut olanlara ilaveler yapılacağı bilgisi alınmıştır. Ancak, selden fazla etkilenmeyen ve evlerinde yaşamaya devam eden halkın, kanalizasyon giderleriyle ilgili problemlerinin devam ettiği ifade edilmiştir. İlçede toplanan atık ve çöplerin İnebolu ilçesine, hastane atık ve çöplerinin ise Kastamonu'ya gönderildiği tarafımıza iletilmiştir.

İlçe genelinde iletişim aksaklıklarının giderilmesi için seyyar GSM baz istasyonlarının konumlandırıldığı gözlemlenmiştir. GSM ve internet erişimlerinde kayda değer sıkıntı yaşanmadığı ifade edilmiştir.

Kızılay ve çeşitli kurum-kuruluşlara ait yardım ekipleri ve araçlarının; çok sayıda iş makinesinin yardım çalışmaları yürüttükleri görülmüştür. Bu kuruluşların seyyar mutfakları vasıtasıyla halka ayaktan ve evlerine giderek yemek dağıtıldığı; kapalı içme suyu ve beslenme konularında sıkıntı olmadığı gözlenmiştir. Ancak yardım faaliyetlerinin koordinasyonun, yardım malzemesi ve gönüllülerinin doğru organize edilmesinin afetle mücadelede hız kazandıran önemli bir bileşen olduğu unutulmamalıdır.

Gerek toplum gerek yardım kuruluşu elemanları ve gerekse de belediye çalışanlarının COVID-19 pandemisinin devam ettiğini hiçbir zaman akıllarından çıkarmamaları; maske, mesafe ve temizlik kurallarının afet dönemlerinde daha da hayati olduğunu unutmamaları gerekmektedir.

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

TTB Kastamonu İli Çatalzeytin İlçesi ve Sinop İli Ayancık İlçesi

Sel Felaketi Değerlendirme Raporu

Değerlendirme Raporu 17 Ağustos 2021 tarihinde sel alanına giden Türk Tabipleri Birliği tarafından hazırlanmıştır.

Heyetimiz, 17 Ağustos 2021 tarihinde önce Kastamonu Bozkurt ilçesi ve hemen 2 kilometre doğusundaki tepede bulunan Abana ile selden en fazla zarar gören ikinci yerleşim yerlerinden olan Ayancık ilçesini ziyaret etmiştir.

Abana ilçesi yüksekte olduğu ve selin yatağından uzakta bulunduğundan selden fiziksel anlamda ciddi zarar görmediği gözlenmiştir. Abana ilçesi ziyaretinde ASM ve sağlık çalışanlarıyla da görüşmeler yapılmıştır. Burada yaşıyan sağlık personeline idari izin verildiği ve geçici görevlendirmeyle gelen hekim/sağlık çalışanlarının sağlık hizmetini yürüttüğü gözlenmiştir. Sağlık hizmetlerinin rutin seyrinde devam ettiği belirtilmiştir. Bozkurt ilçesinin Abana'ya 2 kilometre mesafede bulunması ve her iki yerleşim yerinde halkın çoğunluğunun birbiriyle akraba düzeyinde ilişki içinde bulunması; Bozkurt'taki felaketin Abana'yı da etkileyen diğer faktörler olmuştur. Geçici görevle gelen hekimler/sağlık çalışanlarının, rutin hizmetleri yürütseler de, bölgenin demografik durumuna ve özellikle pandemi ve filyasyon konularına yeteri kadar hakim olmada güçlükler yaşayacakları açıktır.

Abana'nın ardından TTB ve ODSH Kolu heyeti, Çatalzeytin ilçesine geçmiş; yolda yer yer bozulma olmakla beraber ulaşımda aksama yaşanmamıştır. Selden görece az hasarla, can kaybı veya yaralanma olmadan etkilenen Çatalzeytin'in merkezinde günlük yaşamın olağan akışında ilerlediği ve selin olağan yaşama ciddi etkisinin olmadığı görülmüştür. Heyet olarak ilçe belediye başkanıyla görüşülmüştür. Yerel yönetimlerden alınan bilgiye göre içme suyu deposu ve su şebekesinin zarar gördüğü fakat onarılarak kullanılabilirdiği öğrenilmiştir. Şebekeden verilen ancak klorlanamayan çeşme suyunun içilmemesi için halkın anonslarla uyarıldığı ifade edilmiştir. İçme suyunun belediye tarafından kapalı şişelerde dağıtıldığı belirtilmiştir. Kanalizasyon altyapısının selden zarar gördüğü fakat onarımlar sürerken kullanılabilir durumda olduğu gözlenmiştir. Kuzsökö köyünde selden yıkılan bir evin içinde bir kişi hayatını kaybetmiştir. Bazı köylere karadan ulaşım sağlanamadığı için, ihtiyaçların hava yoluyla temin edildiği bilgisi alınmıştır. Köylerde en önemli sorunlardan birisinin de elektrik kesintisi olduğu belirtilmiştir. Pandemi önlemlerinin selin yaşandığı tüm yerleşim yerlerinde gevşediği gözlenmiştir. Sağlık hizmetlerinde herhangi bir aksama yaşanmadığı tarafımıza iletilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

Selden yıkılan İkisü Köprüsü'nde geçici köprü inşaatının oldukça ilerlemiş olmakla beraber henüz tamamlanmamış olduğunu gözlenmiştir. Köprü dışında, Türkeli-Ayancık yönüne araç ve yaya geçişi için dere yatağının kullanılması mümkün değildir. Kastamonu Tabip Odası ile birlikte heyet Ayancık'ta inceleme ve görüşmelerde bulunmuştur. Bazı yerlerde yolun bir kısmı şiddetli yağıştan erozyona uğradığı, bazı yerlerde ise selin taşıdıklarıyla kaplanan ve zarar gören yolun yakınına servis yolu açıldığı gözlenmiştir.

Yerel yönetimler ve halkla yapılan görüşmelerde selin ilçenin içerisinden geçen Ayancık Çayı'nın taşması sonucu meydana geldiği; selle beraber gelen tomrukların yıkıcı etkiyi artırdığı belirtilmiştir. Yine verilen bilgilerde Bozkurt ilçesinde olduğu gibi metrekaresine 200-300 kilogramın üstünde yağış düştüğü; yağışların uzun süreli olduğu belirtilmiştir. Bozkurt'ta selin ağırlıklı olarak büyük ağaçları sökerek sürüklemesi ve çay üstündeki köprüleri bloke ederek selin şiddetini artırmasına karşılık; Ayancık'ta selin önüne kattığı tomrukları sürükleyerek köprüleri yıktığı ve sel sularının yükselmesine ve su baskınının genişlemesine yol açtığı dile getirilmiştir. Ayancık'taki selde yıkıcı etkinin nedenlerinden biri; derenin üst yanında, iki çay kolunun birleştiği yerin yakınında her iki kolda kurulu olan Orman İşletmesine ait toplam üç adet tomruk işleme merkezinden kopup gelen tomruklar olarak gösterilmiştir. Buralarda depolanmış olan tomrukların 23 bin metreküp gibi bir hacimde olduğu belirtilmiştir. İlçenin sanayi olarak adlandırılan işyerlerinin bulunduğu bölgesinin yaklaşık %30-40'ının sel ve tomruklardan etkilendiği ve kullanılamaz durumda olduğu gözlenmiştir.

Ayancık'taki selde hayatını kaybedenlerin çoğunun cansız bedenlerine sahilde ulaşılabilirdiği ve birçoğunun tanınmaz halde olduğu bilgisi tarafımıza verilmiştir. Kimlik tespitini zorlaştıran bu durum nedeniyle cenazelerin kimlik tespiti için Sinop'a gönderildiği belirtilmiştir. Dağlık bölgelerde bulunan çok sayıda köye sadece havadan ulaşılabilirdiği ve ihtiyaç maddelerinin bu şekilde ulaştırıldığı belirtilmiştir.

En fazla can kaybının Babaçay köyünde, yıkılan eski Afet Evleri'nde meydana geldiği belirtilmiştir. 47 adet binanın 38 tanesinin zarar gördüğü; kayıp olan 15 kişiden 4'üne halen ulaşamadığı belirtilmiştir. Babaçay köyündeki Afet Evleri'nin, yıkılanlar da dahil olmak üzere 36 tanesinin boşaltıldığı, içinde yaşayanların yatılı bölge okuluna yerleştirildiği bildirilmiştir. Elektrik kesintisi olan köylere jeneratör götürüldüğü bilgisi de tarafımıza iletilmiştir. AFAD 24.08.2021 verilerine göre; 75 yurttaşa barınma hizmeti sunulmaktadır. Sinop iline; 2 genel maksatlı çadır, 6 adet WC-Duş konteyneri ve 30 yaşam konteyneri sevk edilmiştir. Sinop Ayancık'ta 10 km'lik şehri besleyen içme suyu iletim hattı kullanılamaz duruma gelmiş olup atıl durumdaki kuyuların bakım onarımları yapılarak ilçenin tamamına su verilmiştir. Kanalizasyon,

Türk Tabipleri Birliği

— Turkish Medical Association —

yağmursuyu ve atık su arıtma tesisi ile ilgili hasar tespit çalışmalarına başlanılmıştır. Türkeli’nde içme suyu ilçenin tamamına verilmiştir. Mevcut keson kuyuları kullanılamaz durumdadır.

Ayancık’a Türkeli yönünden girişte yer alan devlet hastanesinin selden etkilendiği, ziyaret esnasında da hizmet dışı olduğu görülmüştür. Hastane ve ilçe içindeki yolların temizlemiş olduğu gözlenmiştir. Ayancık Çayı’nın üstündeki yıkılan köprü’nün daha aşağısına bir seyyar köprü yapılarak şehir merkez ile Sinop yolu arasındaki kopan bağlantının yeniden sağlandığı bilgisi alınmıştır.

Selden zarar gören Ayancık Devlet Hastanesi boşaltılmışken, ASM binasının hizmet verdiği görülmüştür. ASM’de sağlık çalışanları da heyetimiz tarafından ziyaret edilmiş; zor şartlarda verdikleri hizmet için teşekkür edilerek yaşadıkları sorunlar, tespit ve talepleri de alınmaya çalışılmıştır. Burada sadece acil poliklinik hizmetleri verildiği, otogar binasının karşısına geçici bir hastane çadırı kurulduğu kısa sürede hastane binasının peyderpey tekrar hizmete açılmasının öngörüldüğü tarafımıza iletilmiştir. ASM’ler tarafından yürütülmekte olan rutin aşı programları, kronik hasta ve gebe izlemleri kesintiye uğratılmadığı belirtilmiştir. Yaşanan sel felaketi ile birlikte COVID-19 pandemi önlemleri konusunda genel olarak toplum hassasiyeti ve dikkatinin azaldığı görülmektedir. COVID-19 şüpheli hastalardan PCR testi alınarak ve Sinop’a gönderildiği bilgisi tarafımıza iletilmiştir.

TTB Kastamonu İli Şenpazar İlçesi

Sel Felaketi Hızlı Değerlendirme Raporu

Değerlendirme Raporu 18 Ağustos 2021 tarihinde sel alanına giden Türk Tabipleri Birliği tarafından hazırlanmıştır. Heyetimiz, Şenpazar ve Azdavay ziyaretlerini 18 Ağustos 2021 günü, selin 7. gününde gerçekleştirmiştir.

Şenpazar ve Azdavay, Kastamonu-Cide yolu üzerinde, yüksek rakımlı yerleşimlerdir. Azdavay’a giden yol, Şenpazar’dan geçmektedir; ilçeye yaklaşırken yola paralel akan derenin, sel dolayısıyla pek çok noktada yolda erozyona yol açtığı, bazı kesimlerde yolu tamamen yok ettiği ve bu kesimlere servis yolu açıldığı görülmektedir. Şenpazar ilçesindeki sel, içinden geçen Şehriban Deresi’nin 11 Ağustos günü saat 11.50 civarında taşması sonucu gerçekleşmiştir. Şehriban Deresi yatağında ıslah çalışmaları yapılmış olduğu görülmektedir. Sel seviyesinin, ilçe merkezinde 1,5 metreye ulaştığı ifade edilmiştir. Yolculuk boyunca, dere yatağında çok sayıda kökünden sökülmüş ağaç görülmüş ancak bu ağaçların sadece selin sürüklediği ağaçlar olmadığı

Türk Tabipleri Birliği

_____ Turkish Medical Association _____

belirtilmiştir. Belediye başkanı, derenin yatağında zemine beton dökerek ve akış yatağının etrafına bir sahanlık yapılarak yürütölen ıslah çalışmasının, bunda önemli payı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca belediye, derenin seviyesindeki artışı ilçeden birkaç kilometre öteden itibaren izleyerek yükselmenin taşkına dönüşme olasılığı artınca, ilçede dere civarındaki işyerleri ve evlerdeki halkı, taşıtlarını, kuzey ve güney yönlerinde bulunan görece yüksek yerlere tahliye ettiklerini belirtmiştir. Bu çalışmalara rağmen mahsur kalan 35-40 kişinin, iş makineleriyle kurtarıldığı belirtilmiştir. Öncelikle zemin ve zemin altı katlarda bulunanların tahliye edildiği; selin etkisinin saat 16.00 gibi azalmaya başlamasıyla halkın geri döndüğü bilgisi verilmiştir. İlçede can kaybı veya yaralanma olmadığı; sürecin yönetilmesinde belediyenin etkin rol aldığı belirtilmiştir.

Belediyenin selin yaşandığı ilk günlerde şebeke suyunu keserek sekiz kilometre öteden gelen kaynak suyunu klorlayıp kullandığı bilgisi verilmiştir. Şehir şebekelerinin tekrar kullanılmaya başlandığı ancak suyun içmeye uygun olmadığı konusunda uyarıların yapıldığı ifade edilmiştir. Kanalizasyon altyapısında sorun yaşanmadığı ancak eskiden beri olduğu gibi ilçe içinden geçen dereye bırakılmaya devam edildiği bilgisi verilmiştir. Devlet Su İşleri ile görüşülerek bu soruna kalıcı bir çözüm bulmak istendiği ifade edilmiştir. Çöp ve sel dolayısıyla oluşan diğer hafriyatın toplanarak belediyeye ait bir boş alana döküldüğü bilgisi verilmiştir. 18 Ağustos 2021 itibariyle konteynerlerin yerleştirileceği ve toplanan çöplerin tırlarla Kastamonu'daki çöp toplama merkezine gönderileceği belirtilmiştir.

Çevre sağlığı çalışmaları başlandığı, içme suyu örneklerinin alındığı ve sonuçlarının beklendiği bilgisi verilmiştir. Halka, kapalı şişelerde içme suyu dağıtıldığı; gıda ve yemek sorununun olmadığı, ilçedeki lisenin yemekhanesi aşevi olarak hizmet verdiği ifade edilmiştir.

İlçede 20 ev, 22 araç, 120 işyeri, kaymakamlık ve müftölük dahil 6 kamu binasının zarar gördüğü bilgisi alınmıştır. Ayrıca ilçe girişinde mesken olarak kullanılan 1 prefabrik yapının selle beraber sürüklenip ve kaybolduğu belirtilmiştir.

TSM ve ASM aynı binada bulunmakta ve zemin katlarını su basmış durumdadır ancak hizmet verebilmektedir. İlçe nüfusu toplam 4700 civarında olup ASM'de 2 hekim çalışmaktadır. Hekim ve sağlık çalışanlarıyla yapılan görüşmede, elektriklerin kesildiği ve aşuların zarar görmemesi amacıyla Orman İşletmesinin soğutucularına nakledildiği belirtilmiştir. İlçede nüfusun genel olarak yaşlı bireylerden oluştuğu; gebe sayısının 10 olduğu ve takiplerinde aksama olmadığı da belirtilmiştir. Rutin çocuk aşuları ve COVID-19 aşularında aksama yaşanmadığı ifade edilmiştir. COVID-19

Türk Tabipleri Birliği

_____ Turkish Medical Association _____

aşısında ikinci dozu olan nüfus %50 civarında olduğu; aşı uygulamasına selin yalnızca ilk iki günü ara verildiği belirtilmiştir.

Yaşanan sel felaketi ile birlikte COVID-19 pandemi önlemleri konusunda genel olarak toplum hassasiyeti ve dikkatinin azaldığı görülmektedir. Gerek toplum gerek yardım kuruluşu elemanları ve gerekse de belediye çalışanlarının COVID-19 pandemisinin devam ettiğini hiçbir zaman akıllarından çıkarmamaları; maske, mesafe ve temizlik kurallarının afet dönemlerinde daha da hayati olduğunu unutmamaları gerektiği bölgede çalışan sağlık çalışanları ve heyetimiz tarafından hatırlatılmıştır.

TTB Kastamonu İli Azdavay İlçesi

Sel Felaketi Değerlendirme Raporu

Değerlendirme Raporu 18 Ağustos 2021 tarihinde sel alanına giden TTB heyeti tarafından hazırlanmıştır. Heyetimiz, Şenpazar'dan sonra Azdavay'a geçerek burada da incelemelerde bulunulmuştur.

Vadi tabanında ve Devrekani Çayı etrafında yerleşik olan Azdavay ilçesindeki selin etkisiyle Devrekani Çayı da taşmıştır. Gece boyu süren yağış, 11 Ağustos sabahı şiddetini artırmış; saat 08.00 gibi ulaşım durmuş; saat 10.00 gibi ise ilçenin iki yakasını bağlayan beton köprü yıkılmıştır. Başka yıkılan yapının olmadığı ancak selin birçok eve ciddi zarar verdiği görülmüştür. Selin etkilerinin hızla ortadan kaldırılmaya çalışıldığı ilçede ölen veya yaralanan olmadığı bilgisi alınmıştır.

TTB heyeti ilçe devlet hastanesi başhekimini, diğer hekimler/sağlık çalışanlarıyla da görüşmüş; zor şartlarda verdikleri hizmet için teşekkür edilerek yaşadıkları sorunlar, tespit ve talepleri de alınmaya çalışılmıştır. Binanın yüksekte olması selden en az şekilde zarar görmesini sağladığı tarafımıza iletilmiştir. Ancak gelen suyun hastaneye girme olasılığına karşı, yağmur suyunu engelleyecek ve yönlendirecek bir çalışmaya ihtiyaçları bulunduğu bunun da kısa sürede gerçekleştirilmesinin planlandığı tarafımıza iletilmiştir.

Selin ardından hemodiyaliz tedavisi gören 12 hastaya ulaşılarak tedavilerinin çevre ilçelerde sürdürülmesinin organize edilerek sağlandığı belirtilmiştir. Karadan ulaşımın çok zor olduğu 2 hastaya ulaşamadığı; hastanın kendisiyle temas kurularak tedavisi 1 gün aksayarak ertesi gün Kastamonu'ya sevk edilebilmiştir. Aksamının, afetin akut döneminde, hava yoluyla hasta tahliyesine olan talebin aşırı artması sonrası triajda yaşanan zorluklardan kaynaklandığı belirtilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği

_____ Turkish Medical Association _____

COVID-19 aşı uygulamasında aksama olmadığı; ASM'lerde de rutin aşı takibi ve gebe izlemine ilişkin bir aksaklık söz konusu olmadığı tarafımıza iletilmiştir. İlk gün elektriklerin kesilmesiyle jeneratör kullanıldığı soğuk zincirde sorun yaşanmadığı belirtilmiştir. Hastanede su şebeke kullanılır halde olmasına rağmen olası bulaşlara karşı ilk birkaç gün tankerle içme ve kullanım suyu getirilerek depoya doldurulduğu ve kullanıldığı bilgisi verilmiştir. Selde Azdavay Köprüsü yıkıldığı için hastaneye ulaşımın ilk 4 gün sağlanamadığı, acil sağlık hizmetleri için ASM binası kullanıldığı bilgisi tarafımıza verilmiştir. AFAD 24.08.2021 tarihli verilerine göre; Daday-Azdavay yolu Azdavay Belediyesi Köprüsü üzerinden hafif araçlar için taşıt trafiğine açılmıştır. Kastamonu genelinde elektrik verilemeyen köy bulunmamaktadır.

Türk Tabipleri Birliği

Türk Tabipleri Birliği Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri Kolu